

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobkyně: **M. B.,** zastoupené JUDr. Alenou Novákovou, advokátkou se sídlem Pardubice, Masarykovo nám. 1484, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra,** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě č. j. 62 Az 11/2004 – 30 ze dne 30. 6. 2004,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) nadepsaný rozsudek Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-5934/VL-07-04-2003 ze dne 8. 12. 2003. Tímto správním rozhodnutím byla žádost stěžovatelky o udělení azylu podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (azylový zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „azylový zákon“) zamítnuta jako zjevně nedůvodná. Soud dospěl k závěru, že žaloba nebyla důvodná, neboť stěžovatelka neopustila Ukrajinu pro pronásledování z azylově relevantních důvodů, žalovaný měl dostatek podkladů pro posouzení důvodnosti její žádosti o azyl a nepochybil, jestliže tuto žádost zamítl jako zjevně nedůvodnou. Soud rovněž poukázal na skutečnost, že tvrzení stěžovatelky, že měla na Ukrajině potíže z důvodu národnosti svého otce, nebylo stěžovatelkou ve správním

řízení uplatněno a uplatnění takové námitky v soudním řízení se tedy jevilo jako účelové. Vzhledem k těmto skutečnostem krajský soud v souladu s § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V podané kasační stížnosti stěžovatelka napadá rozsudek krajského soudu v celém rozsahu z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Soud jí měl podle jejího názoru nesprávně vytknout účelovost tvrzení o potížích způsobených národností jejího otce. Poukázala přitom, že v žalobě zdůvodnila, že její ekonomické potíže byly důsledkem národnostních a sociálních hledisek, kdy byla pro svůj původ diskriminována a pronásledována různými formami. Naplnění důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. spatřuje v nesprávném posouzení právní otázky soudem, a sice že u ní nejsou splněny podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. b) azylového zákona. Stěžovatelka uvádí, že má odůvodněný strach z pronásledování pro svou příslušnost k určité sociální skupině ve smyslu cit. ustanovení ve spojení s § 2 odst. 5 (správně odst. 6 – pozn. soudu) azylového zákona, přičemž tento strach má vyplývat ze skutečností uvedených v její žalobě a v řízení před krajským soudem. Domnívá se rovněž, že jí tvrzené skutečnosti jsou natolik závažné, že odůvodňují udělení humanitárního azylu podle § 14 azylového zákona. S ohledem na uvedené důvody stěžovatelka navrhla Nejvyššímu správnímu soudu, aby kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Zároveň požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, neboť výkon rozhodnutí by pro ni znamenal nenahraditelnou újmu ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že žádost o udělení azylu byla stěžovatelkou podána dne 9. 11. 2003 a pohovor k žádosti o udělení azylu na území České republiky byl se stěžovatelkou proveden dne 20. 11. 2003 v p. s. V. L. Pohovor byl na žádost stěžovatelky veden v ruském jazyce za přítomnosti tlumočníka. Z informací, které stěžovatelka uvedla v žádosti a jež jsou zaznamenány v protokolu o pohovoru, Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelce zemřela v Rusku matka, stěžovatelka si půjčila peníze na převoz těla a pohřeb a nyní musí peníze vrátit i s velkým úrokem. Do České republiky si přijela vydělat peníze, neboť její věřitel vyhrožuje, že pokud peníze nevrátí včas, vezme jim dům. Na Ukrajině není práce, popřípadě jen sezónní nebo s velmi nízkou mzdou. O azyl stěžovatelka podle svých slov požádala jednak proto, aby zde mohla pracovat, jednak proto, aby se zde mohla léčit, neboť když ji na Ukrajině operovali, zapomněli v jejím těle jehlu. Stěžovatelka potvrdila, že žádné jiné důvody k podání žádosti o azyl neměla a neměla ani potíže s jinými soukromými osobami. Pro případ návratu se obává pouze věřitele.

Podle § 12 azylového zákona se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Podle § 2 odst. 6 cit. zákona se za pronásledování pro účely tohoto zákona považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.

Podle § 16 odst. 1 písm. g) azylového zákona se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12. Podle § 16 odst. 2 cit. zákona lze takové rozhodnutí vydat nejpozději do 30 dnů od zahájení řízení o udělení azylu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě v rozsahu důvodu uvedeného v kasační stížnosti, avšak shledal, že kasační stížnost není důvodná.

Podle zjištění Nejvyššího správního soudu totiž v daném případě byly skutečně dány důvody pro zamítnutí žádosti stěžovatelky jako nedůvodné ve smyslu § 16 odst. 1 písm. g) azylového zákona. Ve správním řízení bylo dostatečným způsobem zjištěno, že stěžovatelka měla na Ukrajině pouze ekonomické potíže spojené s nemožností včas splatit dluh, popř. potíže s věřitelem, který pro případ nevrácení půjčené částky vyhrožoval odebráním jejího domu. Jiné problémy s fyzickými osobami nebo státními orgány na Ukrajině však stěžovatelka podle svých vyjádření ve správním řízení neměla. Důvodem žádosti o azyl tak, jak byl stěžovatelkou ve správním řízení formulován, byla snaha získat si v České republice práci a vydělat peníze na vrácení dluhu, popřípadě se doléčit. Stěžovatelka tak měla zdravotní a ekonomické potíže, jež nelze bez dalšího považovat za azylově relevantní. Nejvyšší správní soud tedy zjistil, že stěžovatelka ve správním řízení nejen netvrdila, že je pronásledována nebo že má důvodné obavy z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 azylového zákona, nýbrž netvrdila ani to, že by byla vůbec pronásledována ve smyslu § 2 odst. 6 cit. zákona. Za takových okolností byly ve správním řízení splněny zákonné podmínky proto, aby žalovaný ve lhůtě 30ti dnů ode dne zahájení správního řízení o udělení azylu přijal rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) cit. zákona.

Jestliže jsou ve správním řízení splněny podmínky pro vydání rozhodnutí o zamítnutí žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) cit. zákona, pak správnímu orgánu nepřísluší zkoumat, zda by v případě konkrétního žadatele o azyl jinak byly splněny podmínky pro udělení azylu z důvodů uvedených v § 12 cit. zákona, resp. tyto důvody za žadatele o azyl dovozovat, neboť právě absence tvrzení takových důvodů má za následek přijetí rozhodnutí o zamítnutí žádosti. Z dikce § 14 azylového zákona pak vyplývá, že rozhodování o udělení humanitárního azylu připadá v úvahu pouze tehdy, jestliže se žalovaný ve správním řízení zabýval možností udělit azyl podle § 12 cit. zákona, podmínky tam uvedené však neshledal. V daném případě však správní orgán správně podmínky pro udělení azylu podle § 12 azylového zákona vůbec nezkoumal, a proto nemohl rozhodovat ani o případném udělení humanitárního azylu. Krajský soud je v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu vázán právním a skutkovým stavem v době vydání napadeného správního rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s. ř. s.); jestliže bylo přezkoumáváno rozhodnutí žalovaného ve smyslu § 16 odst. 1 písm. g) s. ř. s., musel se zabývat naplněním podmínek pro vydání tohoto konkrétního typu rozhodnutí v době vydání tohoto rozhodnutí, tj. zejména absencí tvrzení o pronásledování z azylově relevantních důvodů ze strany stěžovatelky a dodržením lhůty pro vydání tohoto typu rozhodnutí podle § 16 odst. 2 azylového zákona. Podmínky pro vydání rozhodnutí o zamítnutí žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) cit. zákona podle zjištění Nejvyššího správního soudu, které je ve shodě se zjištěním učiněným krajským soudem, ve správním řízení splněny byly; po tomto zjištění nepřísluželo ani krajskému soudu, ani Nejvyššímu správnímu soudu, aby se zabýval tvrzeními stěžovatelky o národnostních důvodech jejích potíží, která byla

poprvé uvedena až v žalobě, když ve správním řízení nebyla ani naznačena, a nemohla být tedy správním orgánem jakkoli zohledněna.

Nejvyšší správní soud s poukazem na výše uvedené tedy obdobně jako krajský soud dospěl k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu s § 16 odst. 1 písm. g) azylového zákona, ve vlastním řízení pak nezjistil naplnění důvodu kasační stížnosti, a proto kasační stížnost dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Vzhledem k neprodlenému rozhodnutí ve věci samé a rovněž s přihlédnutím k § 78b odst. 1 azylového zákona, podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 17. srpna 2005

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu